

www.e-rara.ch

**Silva locorum, qui frequenter in concionibus occurrere solent, omnibus
divini verbi concionatoribus, cum primis utilis & necessaria**

Luis

Venundatur Parisiis, 1586

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRa 166

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-26764>

Misericordia, eleemosyna.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

& attende tibi ne incidas. Hinc Apost. Timotheo, attende ait tibi & doctrinæ. Hac enim modo & te ipsum saluum facies, & eos qui te audiunt. Hac enim moderatione vir pius, ac præcipue doctrinæ minister aliorum curam gerat, ut priori etiam loco sui curam non negligat.

Misericordia, Eleemosyna.

Gregor.

Tunc plena cordis nostri compassio est, cum mala inopia proximi suscipere non metuimus ut illum à passione liberemus. Plus est aliquando cõpati ex corde, quã dare, quia quisquis indigenti perfecte cõpatitur minus æstimat omne, quod dat, & re quãlibet plerumque dat, qui non cõpatitur. Greg. lib. 20. mor.

Tanto quisque perfectior est, quanto perfectius sentit dolores alienos Greg. 19. mor.

Sic mens per compassionem doceat, ut & larga manus affectu doloris ostendat. Greg. in homil.

Qui indigenti proximo exteriorem substantiam præbet, sed vitam suam à nequitia non custodit, rem suam Deo tribuit, & se peccato. Hoc quod minus est, obtulit auctori, & hoc quod maius est, seruauit iniquitati. Greg. 19. moral.

Ille perfecte tribuit, qui cum eo quod affligo porrigit, affligit quoque animum in se sumit, ut prius in se dolentis passionem transferat, & tunc contra dolorem illius per ministerium concurrat. Greg. ubi supr.

Gregor. super illud Iob 17. Dives cum dormierit, nihil secum auferet: sic ait: Tolleret tunc res secum, si ad petentis vocem sibi tulisset: nam terrena seruando, amittimus: largiendo seruamus. Diu cum rebus nostris durare non possumus: agendum ergo ut res perituras, in non perituram faciamus transire mercedem. Mor. 18. c. 10.

Dives epulo serò oculos aperuit, compulsus in datione cognoscere quid perdidit: quando Lazarum non agnouit. Iustus autem qui de abundantia peccauit, æstuanti crematur inopia: guttam aquæ petiit, qui micæ panis negauit. Greg. mor. 18. c. 10.

Cum suppetunt temporalia, celerius dantis manus dationem inuenit, quam animus dolorem. Ille ergo perfecte tribuit, qui cum pecuniam affligo porrigit, eius in se animum sumit. Grego. 20. mor. c. 27.

Tunc

Tunc plena est cordis compassio, cū inopiā pro proximo suscipere non metumimus, vt illum liberemus. Quare Christus nequam nobis vim suæ dilectionis ostenderet, si hoc quod à nobis tulit, non ad tempus ipse sustineret. Greg. vbi suprā.

Qui exteriora largitur, rem extra se positam tribuit: qui autem solum aut compassionem, aliquid sui ipsius dat. Gregor. vbi suprā.

Gregor. super illud Iob. 31. Si comedi bucellam, sic ait: Pietati se præiudicium facere existimat, si solus comederet, quod Dominus omnium communiter creasset. 1. mor. c. 12.

Quidam prius pauperum contumeliis afficiunt, quā dent elemosynam: Videtur ergo quod illarū iniuriarū satisfactionem soluant, dum dona largiuntur. Greg. 21. mor. c. 13.

Gregor. super illud Luc. 16. Vt cū defeceritis, recipiant vos, &c. sic ait: Ergo patronis potius munera offerimus, quam egenis largiamur. 21. mor. c. 14.

Cū pauperes conspiciamus, quanta nobis desint interiora pensemus, quatenus sese cogitatio nostra super inopes nō eleuet cū videt, quod quanto interius, tantō verius pauperes futuri. Greg. 21. mor. c. 14.

Gregor. super illud Iob. 31. Si despei prætereuntem, &c. sic ait: Nempe quia apud piā mentem plus natura valet, quā notitia. Qui enim indiget, eo ipso quo est homo, ei non est ignotus. 21. mor. c. 14.

Gregor. homi. 27. in Euangelia super his verbis. Et fructus vester maneat, sic ait: Omne quod secundum præsens seculum laboramus, vix vsque ad mortem sufficit. Mors namque interueniens fructum nostri laboris ascindit. Quod verò pro æterna vita agitur, etiam post mortem seruatur. Et tūc apparere incipit, cū laborum carnalium fructus cœperit non videri. Ibi ergo illa retributio inchoat, vbi ista terminatur. Tales fructus operemur qui maneat: tales fructus operemur, qui (cū mors cūcta interimat) ipsi exordium à morte sumant. Nam quod à morte incipiat fructus Dei, testatur Propheta, qui dicit: Cum dederit dilectis suis somnum, hæc est hæreditas Domini. Omnis qui dormit in morte, perdit hæreditatem terrenam: sed cū dederit dilectis suis somnum, hæc est hæreditas Domini: quia electi Dei post-

Psa. 126.

quam peruenierint ad mortem, tunc inveniunt hæreditatem. Greg. ubi sup.

Terræna omnia seruando amittimus, largiendo seruamus. Idem.

Augus. Memento, quid purpurato diuiti contigerit: qui non ideo datus est, quod aliena tulerit, sed quod egenti pauperi sua non tribuerit: & in inferno positus ad petenda minima peruenit, qui hic parua negauit. August. de Conflictu vit.

Qui dat eleemosynam, ut carcat radio interpellantis, non ut reficiat viscera indigentis, & rem & meritum perdit. Idem super Psalm.

Ante Deos oculos nunquam est vacua manus à munere, si arcus cordis plena est bona voluntate. Idem super Ioan. in hom.

Hierony. Non memini me legisse mala morte mortuū, qui libenter operam charitatis exerceat. Habet enim multos intercessores: & impossibile est multorum preces non exaudiri. Hiero. ad Nepot.

Sanctus Exuperius Tholosanæ verbis Episcopus, esuriens pascit alios: & ore pallente ieiuniis, fame torquetur aliena: omnemque substantiam Christi visceribus erogauit. Nihil illo ditius, qui corpus Domini canistro vimineo, sanguinem portat vitro: qui avaritiā eiecit à templo, & cathedras vendentium euerit. Idem in Epist. ad Rost. monachum.

Velintis nolimus senescimus. Paret sibi viaticum, quod longo itineri necessarium est. Secum portet quod inuitus dimissurus est: non præmittat in cælum, quod si negauerit, terra sumptura est. Idem ad Furiam.

Beata Paula pauperes omnes ac debiles curiosissimè tota urbe perquirens, damnum putabat, si quisquam eorum cibo sustentaretur alieno. Spoliabat filios, & inter obiurgantes propinquos, maiorem se eis hæreditatem Christi misericordiam dimittere loquebatur. Et mox. Fateor errorem meum, cum in largiendo esset profusior, arguebam, illud proferens de Aposto.

2. Cor. 8. lo, Non ut aliis refrigerium, nobis autem tribulatio. Et, Qui habet duas tunicas, &c. Illa contrà testem inuocabat Deum, se hoc habere voti: ut mendicans moretur: ut vnum numum filiarum non dimitteret, & in funere suo aliena syndone inuolueretur. Nolebat in his lapidibus pecuniam effundere, qui cum terra ac seculo

Seculo transcurri sunt: sed in viuis lapidibus, de quibus in Apocaly. ciuitas magni regis extruitur: quos in saphyrum, & smaragdum, & iaspidem esse vertendos Scriptura commemorat. Idem in Epitaph. Paulæ.

Misericordia non de meritis iudicare consuevit, sed necessitatibus subuenire: iuuare pauperem, non examinare iustitiam. Ambros. in Epist.

Affectus dantis, collatorem aut diuitem aut pauperem facit, & pretium rebus imponit. Idem de offi.

Aurum Ecclesia habet non vt seruet, sed vt erogat, & subueniat etiam necessitatibus. Idem ibidem.

Necessitates aliorum quantum possumus iuuenimus, & plus interdum quam possumus. Nihil tam secundum naturam est, quam iuuare consortem naturæ. Idem de offi.

Si non potest alteri subueniri, nisi alter laedatur, commodius est neutrum iuuari, quam grauari alterum. Idem ibid.

Non minoris est criminis, habenti tollere, quam cum possis & habes, indigentibus denegare. Esurientium panis est, quem tu detines: nudorum indumentum, quod tu includis: miserorum redemptio & absolutio pecunia, quam tu in terra fodis: tantorum scias re inuadere bona, quantis possis præstare, & nolis. Non sunt bona hominis, quæ secum ferre non potest. Sola misericordia comes est defunctorum. Idem in quodam sermone.

Super illud, Dormierunt somnuna, &c. Hoc est dicere: Nihil inuenerunt in operibus suis diuites, qui nihil pauperibus contulerunt. Nullus inueniunt inopiam nihil ad vtilitatem suam proficientes reperire potuerunt. Idem.

O vanitas vanitatum, sed non vanior quam infanior! Fulget Ecclesia in parietibus, & eget in pauperibus: suos lapides auro induit & suos filios nudos deserit de sumptibus egenorum seruitur oculis diuitum. Bernar. in apolog.

O insignem paupertatis excellentiâ: hæc Dei persona fit, Deus in paupere absconditur, & pauper quidem porrigit manû, Deus autem suscipit quod offertur. Chrysolo.

Elemosina non æstimatur ex mensura largitionis, sed ex animi liberalitate. Idem.

Obmutatis auribus diuitis, nihil esset vox vnus clamantis.

Vnde

Vnde Domitius ad aperiendum cor eius, totū corpus Lazari vlcerebus cooperuit, vt tot essent ora clamantia, quod vlcera existentia. Idem in serm. de diuite & Laz.

Super illud Matth. Esuriui, &c. In regno cœli coram omnibus Angelis, in contentu resurgentium, quod Abel passus sit, quod mundum conseruauit Noe, quod Abraham fidem seruauit, quod Moyses legem tulit, quod Petrus crucem Iesu primus ascendit, Deus tacet, & clamat solum, quod pauper comedit dicens: Esuriui, &c. Qui enim misericors est, misericordia dignus est. Idē in quod. serm.

simil. Fratres, esurit ieiunium, ieiunium sitit, quod non pietatis cibo pascitur, quod potu misericordiæ non rigatur. Alget ieiuniū, ieiunium deficit, quod non eleemosynæ vellus tegit: quod non miserationis operit vestimentum. Fratres, quod est terris ver, hoc misericordiam scimus esse ieiunio. Sicut verni flatus tota faciunt germina florere cāporum: ita misericordia tota ieiunij semina producit in florem, in cœlestem messem totam ieiunij facit fructificare virtutem. Quod oleum lucernæ est, hoc ieiunio pietas: sicut lucernæ lumen olei pinguedo succendit, & moderato pastu facit illud ad totius noctis solatium perlucere: sic pietas facit splendere ieiunium, & ad totam radiare continentia claritatem. Quod diei Sol est, hoc eleemosyna nō scitur esse ieiunio. Sicut iubar Solis clariorem perficit diem, & totam nubium dispersgit obscuritatem: sic eleemosyna ieiunij sanctificat sanctitatem: totamque cupiditatis mortem lumine pietatis excludit. Ac ne multis immorer, quod est anima corpori, ieiunio largitas hoc habetur. Sicut enim mortificatur corpus, cum à corpore anima recedit: ita mors est ieiunij largitatis abscessus. Idem de ieiunio & eleemosyna.

simil. Manus pauperis Abraham sinus est: vbi quicquid pauper accepit, mox reponit. Thesaurus cœli est manus pauperis: quod suscipit, ne in terra pereat, reponit in cœlum. Thesaurizare vobis (inquit) thesauros in cœlo. Manus pauperis est gazophilacium Christi: quia quicquid pauper accipit, Christus accipiat. Da ergo homo pauperi terram, vt accipias cœlum: da numum, vt accipias regnum: da micam, vt accipias totum: da pauperi, vt des tibi: quia quicquid pauperi dederis, tu habebis: quod pauperi non

ri non dederis, habebit alter: Clamat Deus, Misericordiam volo. Qui quod vult Deus, Deo negat, à Deo sibi quod desiderat vult negari. Misericordiam volo. Homo, petit Deus, sed tibi, non sibi. Misericordiam volo. Humanam misericordiam petit, ut largiatur diuinam. Est in cœlis misericordia, ad quam per terrenas misericordias peruenitur. Domine (inquit) in cœlo misericordia tua. Dicturus causam in iudicio Dei, patronam tibi misericordiâ, per quam liberari possis, assume. Qui de patrocinio misericordiæ certus est, de venia sit securus, de absolutione nō dubitet: Beati (inquit) misericordes: quia ipsi misericordiam consequentur. Gratis misericordiâ sperat ibi, qui hic non fecerit misericordiam. Qui facit misericordiam, currit ad præmium: qui non facit misericordiam, decurrit ad poenam. Idem ibidem.

Osee. 6.

Psal. 35.

Matt. 5.

Leo Papa.

Papa.

Nulli parvus est census cui magnus est animus, nec de rei familiaris mensura pender modus pietatis. Maiora quidem sunt impendia diuitum, & minora mediocrium: sed nec discrepat fructus operum, ubi non deest affectus operantium. Leo Papa in apparit. Domi.

Semper illi quod largiatur occurrit, cui bene velle non desinit. Idem ibidem.

Misericordiæ virtus tanta est, ut sine illa ceteræ, etsi sint, prodesse non possunt. Quamvis enim aliquis fidelis sit & castus & sobrius, & aliis maioribus ornatus insignibus, si misericors tamen non est, misericordiam non meretur. Idem in sermo de apparit. Domin.

Compassio ex virtute est, quando propter Denm alienis doloribus compatimur: cum scilicet iustitiam premi, vel innocentiam affligi videmus. Compassio ex vitio culpabilis est: compassio ex natura irreprehensibilis est: compassio ex virtute laudabilis est. Prima reprehenditur, tertia laudatur: secunda nec culpam habet, quia ex natura est, nec præmium, quia ex virtute non est. Hugo. de 3. volunt. Christi.

Hugo.

Differunt misericordia & miseratio, sicut fons & riuulus. Misericordia enim quasi fons est affectus: miseratio quasi riuulus effectus. Idem.

Conclude eleemosynam in sinu pauperis, & ipsa exorabit pro te: orationibus autem & eleemosynis purgantur peccata. Per

Enseb.

Emiff.

vtramque

utranque ergo rem, sed maximè per eleemosynam, Dei misericordia requirenda est. Oportet itaque ut sibi res utraque consentiat: illa rogat, hæc imperat: illa quodammodo iudicis audientiam deprecatur, hæc gratiam promeretur: illa hostium pulsatur, hæc aperit: illa prodit desiderium, hæc desiderij procurat effectum: illa supplicat, sed supplicantem ista commendat. Deinde Tabithæ exemplum profert, & amplificat. Euseb. Em. i. in hom. de initio Quadrage.

Charitas prona sit ad misericordiam, non insultans peccantibus, sed condolens: facilis enim est lapsus ad vitia, & fragilitas conditionis humanæ quicquid cernit in alio, & hoc in se debet pertimescere: cumque alius fuerit pro errore correptus, illius emendatio nostra sit cautio. Idem in hom. 8. de Pascha.

Cassio.

Oleum pietatis & miserationis unguentum, quanto copiosius in fraternas necessitates effunditur, tanto donis potioribus augmentatur. Alludit ad viduæ oleum, quod effusione augebatur. Cassio. in Epist.

Marcus.

Magna vis est eleemosynæ: siquidem nutritores suos multa cum fiducia in regnum cælorum introducit. Nota est enim ianitoribus cæli, qui thalami fores custodiunt: nec nota solum, sed etiam venerabilis: & à quibuscunque se honoratam cognoverit, illos confidenter introducet. Nam si Deum in terram deduxit, & hominem fieri persuasit, multò magis hominem in cælum adducere poterit. Marcus.

Penes nos situm est, ut Deus misereatur nostri: ipse nobis hanc gratiam condonavit. Nempe si offeramus ei, quæ misericordia & benignitate eius indigna non sint miserebitur nostri. Si verò nos nulla nostri misericordia tangamur, quis nobis parceret? Misere proximi, & misericordiam à Deo consequeris. Non ita laudandus est, qui magnum aliquem suscipit, ut qui miserum & ærinosum. Et qui colit hominem præstantem & clarum, & sæpe ad ostentationem coram hominibus id facit: qui verò abiectum & desperatum curat, propter solum Dei præceptum id agit. Idem.

Misericordia expers est omnis sceleris, omnia reddit pura. Hæc & ieiunio & cubitu super humum (quanvis molestioribus magisque laboriosis) melior est, ut pote utilis: hæc animam colorat, subtilem, pulchram & formosam efficit. Idem. *dispositio. 11.*

Anima

supra. 11.

Anima sine misericordia sterilis est. Hoc illud est, quo Deo similes nos euadere licet: misereri, inquam, & condolere. Hoc nisi habeamus, privati sumus omnibus. Christus nō dixit, si ieiunetis, similes eritis Patri vestro: nec si castitatem tueamini. Quid igitur? Estote misericordes, sicut Pater vester cœlestis misericors est. Et, *Luca. 6. Osee. 6.* Misericordiam (inquit) volo, non sacrificium.

Nisi essent pauperes, non tam multa peccata abolerentur. Pauperes nobis vulnerum nostrorum medici sunt. Remedia nobis porrigunt manus suæ. Non adeo medicus extendens manus, & imponens pharmaca, sanationem efficit, quàm pauper manus extendens, & quæ porrigimus, accipiens, absterfus est malorum nostrorum. Idem.

Cœcus misericordiam consecutus ad regnum cœlorum deducere nouit: & quâuis ad parietes offendens, & incidens in foueas, ducem se præstat ascensionis in cœlum. Idem.

Quid frustra laboras, o diues, res pauperum in thesauris tuis recondens? Cur indignaris petentibus illis, tanquam de tuo expendas? Bona paterna perit non tua: quæ tibi cōmissa sunt ipsorum gratia, non tecum nata. Da quæ accepisti, & vsum eorum tibi concessum in lucro ponas. Satis est tibi, quod dare non accipere destinatus sis. Idem.

Sacerdotes antiquo ritus inungebatur oleo, ut & sacerdotium à misericordia inchoaret Reges etiam ungebantur oleo. Omniū enim (inquit) misereri debes, cum possis omnia. Nempe hoc ipsum misereri, proprium est principatus. Cogita quod mundus per misericordiam constitutus sit, & imitare Dominum. Misericordia hominis in proximum suum, Domini autem in omnes homines extenditur. Idem.

Facile posset Deus neminem facere pauperem: sed ita beneficentia ansam adimeret, nec amplius vellet aliquis condolere. Nunc vero alij aliorum gratia vel diuites vel egeni sunt, ut locus & materia beneficentia suppetat. Idem.

Omne quod nostrum est, tunc magis nostrum est, si sit nobis commune cum fratribus. Chrysost. in ierm.

Non benefacit, qui benefacit: sed beneficium ipse accipit potius quàm dat. Maiora enim accipit quàm largiatur: quoniam Deo mutuum dat, non hominibus. Auget opes, non minuit. Minuit

nuit autem, si nihil elargiatur. Idem.

simil.

Qui parçè seminat, parçè & metet. Qua igitur quæso ratione parçis ac retines? Si terram fertilem coleres, non tantum illam seminando propria horrea vacuares, verù etiã mutuares aliunde quod sereres. In cælo vero operans, atque ibi fructum requirens, vbi nulla aeris inæqualitas, corruptio nulla ventorù est, sed plurimo vbique cum fœnore semina cuncta proueniunt, cætaris atque disimulas: nec intelligis, quia possumus & parçendo perdere, & spargendo colligere. Idem super Matth. hom. 5. oper. perfect.

Philon.

Talem te famulis tuis præbe, qualem tibi Deum optas: audiemur enim à Deo, sicut nos audim⁹: & aspiciemur ab ipso, vt nos aspiciamus. Offeramus igitur misericordiam pro misericordia, vt pro simili simile adipiscamur. Philon.

Quintil.

Nihil ingeniosius vera pietate est.

Ouid.

Regia (crede mihi) res est, succurrere lapsis.

Adilon.

Miseratio comes est calamitatis.

Cicero.

Homines ad Deum nulla re propius accedunt, quàm salutem hominibus dando. Cicero pro Ligario.

Nihil est tam regium, tam liberale, tamque munificum, quàm opem ferre supplicibus, excitare afflictos, dare salutem, liberare periculis homines. Idem i. de Oratore.

COLLE.

*Aug. in
medita.*

Miratur iure D. Augustin. quòd filij huius seculi longe plura & grauiora pro perituris huius seculi rebus patiantur, quàm nos propter Deum nostrum, qui nos cum nondum essemus còdidit, & cum perdiri essemus, redemit. Considera quid agricolæ, quid opifices, quid nautæ, quid milites in bello exigui lucelli gratia patiantur: quantumque diuitiarum nobiles viri inanissimi honoris obtentu profundant. Nos vero vix obolum petenti pauperi propter Christum damus, vixque vno aut altero die carnem inediam maceramus.

Contra auaros & immisericordes in pauperes illud merito iactari potest, quòd cum eis velut in altera libræ lance proponatur Deus, gratia, gloria, remissio peccatorum, regnum cælorum, cæteraque similia benignitatis præmia: in altera verò parua pecunia indigen-

indigentibus eroganda, plus isti ad hoc lucellum, quam ad preciosissima illa bona afficiantur: quod certe indignissimum est.

Omnia propter seipsum operatus est Dominus, impium quoque ad diem malum. Variis autem in locis Dominus alias atque alias virtutes suas declarat. In cœlo namque bonitatem, in inferno iustitiam, in terra verò misericordiam potissimum exercet, atque ostendit. Vnde scriptum est. Misericordia Domini plena est terra. Quisquis erge miser es, ne spondeas animum, ne ve ad illum accedere verearis, quando illi declarandæ misericordiæ suæ materiam tribuis, ad quam is declarandam hunc medium mûdi globum condidit.

Anima quæ benedicit, impinguabitur, & quæ inebriat, ipsa quoque inebriabitur. Hoc illud est, quod Dominus ait, Beati misericordes: qui. m. c. Hinc consequens est & illud: Benefacit animæ suæ vir misericors. Hinc etiam & illud: Alij diuidunt propria, & ditiores fiunt: alij rapiunt non sua, & semper in egestate sunt. Item, Qui obturat aures suas ad clamorem pauperis, ipse clamabit, & non exaudietur. Contrà verò de elemosyna & misericordia sequitur: Munus absconditum extinguit iras, & donum in sinu, indignationem maximam. Fructus autem elemosynæ colligitur ex illis verbis: Qui dat pauperi, non indigebit, qui autem despiciit deprecantem, sustinebit penuriam. Item, Ignem ardentem extinguit aqua, & elemosyna resistit peccatis, & Deus prosector est eius qui reddit gratiam: meminit in posterum, & in tempore casus tui, inueniet firmamentum. Quia enim ipse periclitanti opem tulit, idem à Domino beneficium fortietur. Si enim grati & humani hominis officium est, repender beneficium, & par pau referre, & illum laborantem iuuare, à quo fueris ipse dum laodares, adiutus: quid ille bonitatis & misericordiæ fons faciet? qui ait: Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Cæterum de huius virtutis commendatione multa Ecclesiast. 4. leges. Inter quæ illud maxime notandum est, quod ait: In iudicando esto pupillis misericors vt pater, & pro viro matri eorum: & eris tu velut filius altissimi, & miserebitur tui magis quam mater. Cur velut filius altissimi? Nempe quia ipse in scripturis pater orphanorum & iudex viduarum nuncupatur. Quamobrem quisquis hunc erga pupillos affectu ac animu gerit, cœlestem patrem moribus exprimit.

A a Omnis

Prov. 16.

Efat. 118

Prov. 11.

Matt. 5.

Prov. 11.

Ibidem.

Ibidem.

Prov. 28.

Eccles. 3.

Mat. 25

1 sol. 67

Eccl. 20

Omnis misericordia faciet unicuique locum secundum meritum operum suorum. In quibus verbis meriti nomen expressum vides, aduersus Lutheranos.

Misericordiam esse defunctorum comitem (vt D. Ambro. ait) confirmant illæ Ecclesiæ verba. 17. Eleemosyna viri quasi facculus cum ipso: gratiam hominis quasi pupillam conseruabit, & retribuet illis retributionem, unicuique in caput ipsum. Pro quo alius vertit. Tandem verò exurgit, & suum singulis dat premium, suamque cuique in caput suum vicem regerit. Item apud eundem. Fratres in adiutorium in tempore tribulationis: & super eos misericordia liberabit. Eccl. 40.

De virtute & laudibus eleemosynæ, multa scitu digna inuenies Eccl. 29. Propter mandatum (inquit) assume pauperem, &c. quæ sequuntur. In his autem verbis, illud animaduertere oportet, non tam misericordiæ naturalis affectum, aut alienæ calamitatis leuamentum, quàm diuinorum mandatorum obedientiam in eleemosyna spectandam esse: quanuis hic quoque affectus laudandus sit, vt pote qui nos ad liberalitatis virtutem extimulet. In hoc enim ab autore naturæ datus est. Amor enim Dei erga homines, quos ipse condidit, hunc nobis misericordiæ affectum impressit. quò laborantibus proximis opem ferremus, vt quod ab eo conditum est, mutuis auxiliis seruetur.

Adeo cum virtute liberalitas & misericordia coniuncta sunt, vt viros virtutis studiosos & iustos Isai. 57. viros misericordiæ appelleret. Ait enim, Iustus perit, & non est qui recogitet in corde suo, & viri misericordiæ colliguntur, quia non est qui intelligat. Hinc super illo verbo: Scitote quoniam mirificauit Dñs sanctum suum: Glossa quædã ait, vocabulum Hebræum quod latinus interpret Græcum sequutus, sanctum transtulit, iis propriè conuenire qui sunt animo benefico & liberali. Adeo enim liberalitas & beneficentia sanctitati coniuncta sunt, vt sanctam hominem, beneficium appelleret. Hic de viro sancto dicitur: Tota die miseretur & commodat. Quibus verbis significatur, hoc esse præcipuum, & quasi continuū eius officiū, de omnibus hominibus semper beneficeri. In quo Dei mores potissimum imitatur, qui nunquã à benefaciendo quiescit, ad cuius imitationem Saluator nos hortatur, cum ait: Estote misericordes, sicut & pater vester misericors est.

Officia

Officia charitatis cum erga omnes, tum maxime erga domesticos fidei exercenda esse, exemplo suo David ostendit cum ait: Sanctis qui in terra sunt eius. m. o. v. m. i. e. Pro quo alius vertit: Erga sanctos, qui sunt in terra; & præclaros, omnis voluntas mea in eis. Quia enim antè dixerat, bonorum suorum Deum non indigere, idè studium benefaciendi conuertit in sanctos eius: ut hac saltem ratione ipsum Dñm (dum seruos eius beneficiis prosequitur) promereri posset: quando nihil in illum bonorum suorum conferre valet. Hinc dicimus ea beneficia quæ in pios homines conferimus, non tam in homines, quàm in Deum ipsum cõferri. Hoc enim modo officia nostra puriora & Deo gratiora sunt, ut pote quæ ab omni humano respectu & intuitu aliena sunt.

Luc. 6.
Psal. 115

Quæ bona & in præsentis & in futura vita illos maneat, qui pauperum curam gerunt, latè persequitur Propheta in eo Psal. cuius initium est, Beatus qui intelligit super egenum & pauperem. Vbi aduerte omnia optandi verba quæ deinde sequuntur, in versione Hieronymi futura esse indicatiui modi. Sic enim is veritit: Dominus custodiet eum, viuificabit eum, & beatus erit in terra, & non tradet eum animæ inimicorum suorum. Dominus confortabit eum in lecto infirmitatis: totum stratum eius vertisti in ægrotatione sua. Quo in loco Dominum contemplare vicem boni operis misericordi viro reddentem: ut quoniam ipse Christum in paupere ægrotantem recreauit & fuit: ipse quoque à Domino in ægritudine sua similem beneficii vicissitudinem recipiat.

Psal. 40

Esse viri iusti maxime propriū, uti misericordia, illud argumentum est, quod viros iustos literæ sanctæ viros misericordiam appellat. D. item Hieroy. pro eo quod nos legimus, Consecrantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi, ex Hebræo vertit: Et misericordes tui benedicant tibi. Huc pertinet & illud: Nouit iustus animas iumentorum suorum, viscera autem impiorum crudelia. Item illud, Mutuabitur peccator & non soluet: iustus autem miserebitur, & retribuet. Multa his similia loca in Scripturis habentur.

Pf. 144.
Prou. 12
Psal. 36.

Cum in extrema illa cœna Saluator discipuli, & in illis, omnibus nobis dixit: Accipite & comedite, hoc est enim corpus meū, quod pro vobis tradetur, perinde est ac si dixisset: Huc usque perueniet charitas mea erga vós, ut quoniā sine corporis mei cibo

Mat. 26.

salus & vita vestra costare non poterat, ipsum vobis, & corpus & sanguinem in æternæ vitæ pabulum tradiderim: Nunc contra vos expendite, quid vicissim mihi pro hoc tanto munere prestare debeatis. Quantus ergo pudor est, nec frustum quidem panis pauperi Christo, qui in membris suis esurit, velle porrigere, qui pro te alendo seipsum dedit? Quanto verò maior, si consideremus quæ homines propter inanem mundi gloriam faciunt, quia tam parvi liberales in Christum sunt? Hunc locum elegantissima similitudine copiose persequitur Cyprianus in sermone de elemosyna, in quo aduersus ingritudinem fidelium indignatur, quod cum tam multa improbi homines propter persequentem & cruciantem Diabolum faciant, leuia ipsi onera, propter redimentem & saluantem Dominum subire recusent. Quid enim propter Diaboli obsequium homines non & faciunt & patiuntur? Quid enim vel difficilius, vel atrocius, quam quod Propheta dixit, immolauerunt filios suos & filias suas Dæmonis. Et effuderunt sanguinem innocentem, &c. Nescias igitur quid magis mirari debeas, an talia propter honorem Dæmonis fecisse, an tam leuia incommoda propter veri Dei gloriam subire nolle?

Hospitalitatis illustria exempla extant Genesi 18. & 19. in Abraham & Loth: cuius etiam meminit apostolus ad Hebr. dicēs: Hospitalitatis autem & beneficentiæ nolite obliuisci: per hanc enim quidam placuerunt Deo, Angelis hospitio receptis. Sed in Abraham alacritas officij conspicitur, cum ad hospitum obsequium & ipse festinauerit, cæterosque in huiusmodi ministerio uxorem videlicet ac puerum festinare præceperit. In Loth verò vehemens pietatis ardor & studium cernitur, quod recusantes angelos compulit in domum: & ne vlla eis fieret iniuria, filiarum suarum pudori iniuriam inferri patiebatur.

Cum Aaron in aures aureas ad exegrandi vituli fabricam à populo petiit, promptissime & has, & annulos, & dextralia, &c. tribuit. Hoc enim modo quidam verba illa interpretantur, Spoliauerat quippe illum Aaron, & inter hostes nudum constituerat. At cum Christus in paupere frustum panis petit, saepe indigne repellitur, & interdum contumeliis afficitur. Quæ quidem ex re apparet, quam liberales, imo verò prodigi homines ad Diaboli munus obsequia sint, quamque ad subueniendum pauperi Christo tenaces

tenaces & inhumani. Ad illud in quauis, etiam fortuna semper di-
nitur: ad hoc autem semper pauperes, & indigentes. Quo quid es-
se vel indignius, vel lamentabilius potest?

Fecit Salomon in ingressu oraculi ostia de lignis oliuarum. *2. Reg. 6.*
An non pulchrius ex lignis sethim, aut cedrorum, quam oliuaram
in hoc tanto opere ostia oraculi fierent? Num hac ratione insinua-
re celestis Spiritus voluit, aditum ad orationis officium esse ope-
ra misericordiarum; Deum enim in oratione misericordem inue-
nit, quem homines in paupertate sua misericordem experti fue-
runt. Contra verò de misericordiis dicitur: *Qui obturat aures* *Prov. 13*
Non vult enim Dominus quenkum in conspectu suo vacuum
apparere.

Quicumque mendicorum voces molestè ferunt, & illis vel
improbitatem, vel otium exprobrant, similes esse videntur Na-
bal Carmelo, qui audita humili seruum Davidis prece, respon-
dit, *Quis est David? & quis est filius Isai?* Hodie increuerunt serui
qui fugiunt dominos suos. Tollam ergo panes meos, & aquas
meas, & carnes pecorum quæ occidi conforibus meis, & dabo
viris, quos nescio vnde sint? Hanc autem inhumanitatem Domi-
nus improba morte multauit: transactis enim decem diebus
percutsit eum Dominus, & mortuus est. Vnde etiam colligimus,
eos qui in Christi pauperes avari, in se verò atque voluptates suas
prolixi sunt, Nabalis huius discipulos & sectatores esse: qui cum
adeò inhumanus fuerit in David, in domo sua conuiuium cele-
brat quasi conuiuium Regis. De his verò sanctus Propheta con-
queritur, cum ait: *Bibentes vinum in phialis, & opumò vnguento* *Amos. 6*
desibunt, nihil patiebantur super contritione Ioseph.

Consolatio moestorum.

NON est pondus veræ virtutis insensibilitas cordis: quia al-
de stupida membra sunt, quæ incisa dolorem non sentiunt:
& ita charitatem proximi S. Iob tenuit, dum de filiorum morte
doluit: Dei autem dum procidens in terram adorauit. *Greg.*
in mor. lib. 2. cap. 17.